

Genís Roca, soci director de RocaSalvatella i expert en Internet

«Les noves tecnologies són un superpoder que pot ampliar les capacitats d'un ateneu»

Genís Roca convida els ateneus a endinsar-se en el món de les noves tecnologies sense por i amb voluntat de sumar noves iniciatives. Si els ateneus sorgeixen de la voluntat de reunir gent amb interessos i inquietuds en un espai de trobada, Internet només pot ampliar les seves capacitats.

Aquesta entrevista s'ha realitzat a l'Ateneu Santcugatenc.

Text: Josep Villagrassa / Fotografies: Toni Galitó

Quin creus que és el grau de maduresa dels ateneus respecte a les noves tecnologies?

En general és baix. Però al món dels ateneus, de les empreses, de la política, de l'esport... No s'han de sentir malament, en el cas que el tinguin baix. Perquè, en el fons, l'ús de les tecnologies per socialitzar és molt recent. Només fa quatre o cinc anys. És raonable que això estigui tot just començant i que tothom vagi explorant, bonament com pugui, aquest camí. N'hi ha molts que s'han posat a explorar aquesta tecnologia socialitzadora i han acumulat una història de fracassos. Per exemple, la premsa. Ara les notícies tindran comentaris, ara no, ara farem pagar, ara no... No saben com sortir-se'n.

Així creus que és difícil ficar-se en aquest món?

No. És molt fàcil. Però és molt nou i encara no està feta la prova del cotó sobre quins són els usos més interessants i eficaços. Una tecnologia d'èxit és la que resol problemes. Si tu tinguessis la família a 6.000 quilòmetres controlaries l'Skype, les videoconferències... T'acostaries a la tecnologia amb normalitat perquè d'aquesta en dependria veure la família o no.

no es poden fer a l'espai físic de l'ateneu; el problema és de l'ateneu, que no estava resolent necessitats, que no tenia capacitat. S'ha de veure que els grups virtuals sense vincles físics són dèbils i els grups físics sense capa digital també són dèbils, però menys. Ara, si jo hagués de triar un model, seria el segon. Té moltes més possibilitats de sobreviure una Associació d'Amics de la Gralla amb seu, agenda i activitats que una associació virtual d'amics de la gralla. Ara, si uns veuen com una amenaça els altres, és que no juguen bé les seves cartes.

Parlem d'oportunitats, però una entitat petita pot esgrimir l'argument econòmic i dir-te que no tenen diners ni per a un ordinador per a la seva seu.

Em costa molt de creure que, avui, aquesta sigui la barrera d'entrada, perquè és inevitable estar connectat. Si tu no tens un ordinador o un telèfon, no podràs accedir a la capa digital. Però no tens un problema amb l'ateneu, tens un problema més ampli. Hi ha ordinadors per 200 euros. L'excusa és més cultural que no pas econòmica o tècnica i, si aquest és el teu argument, el que fas és camuflar una raó cultural.

“Ens preocupem massa pels espais que creem a Internet i no pels espais que creen els altres”

Tenint en compte que parlem d'ateneus, que sempre han existit com a espai de trobada, la tecnologia és un espai per explotar.

Inevitablement. Sempre dic que les TIC, Internet, és un superpoder que amplifica les teves capacitats. No he dit substituir, sinó amplificar. Si t'agrada mantenir els vincles amb els teus amics, amb la capa d'Internet pots ampliar-ne el contacte, quedar per fer de tot. Una capa que t'amplia capacitats en l'àmbit social, professional, comercial...

I no pot veure's com una amenaça on els espais físics de trobada dels ateneus siguin substituïts per espais virtuals?

La gent ho viu com uns i zeros, com si fossin substituïts. Però s'ha de veure com a noves possibilitats. Internet és un canal nou per trobar àrees d'interès. Al Facebook, que és el que està de moda, pots trobar un grup Som de Lleida i som del Barça amb milers de socis. Abans, l'única opció era muntar una penya. Si resulta que en el grup del Facebook dels Amics de l'Esbart Dansaire de Lleida es poden fer coses que

Una barrera més difícilment franquejable és l'edat. Gent gran dels ateneus a qui el fet digital els sembla una cosa d'un altre món.

Hi ho és. Però, a vegades, els telepredicadors de l'era digital, i jo en sóc un, ens hem centrat massa en les eines i no en els usos. Si tu, a una persona, gran o petit, li dius "mira que xulo, utilitzem un ordinador" és poc atractiu. Si, en canvi, li dius "mira que xulo, aquí podràs veure les fotos del poble a l'any 20, parlar amb el teu net o organitzar una activitat" segur que li fa més gràcia.

Parlem d'eines concretes. Frase típica: "Si no tinc una pàgina web, no existeixo". Cert o fals?

Depèn dels teus objectius. A mi em sembla que la majoria dels ateneus sorgeixen de la voluntat de reunir gent que comparteixi interessos i inquietuds en un espai de trobada. Quan es tracta d'un local, les barreres són altíssimes. No tothom pot tenir un local, programar activitats, pagar un sou o disposar d'un voluntari que obri i tanqui a les mateixes hores... L'àmbit digital és més autònom, és més fàcil constituir-se. Actualment, un poble pot tenir entre una i deu entitats físiques, a l'àmbit digital n'hi pot haver entre N i N... Una entitat ha de tenir l'actitud i la sensibilitat d'escoltar l'entorn i veure quins altres moviments està creant la pròpia ciutadania, parlar-hi i acollir-la. Jo tinc un ateneu? Perfecte. Vull fer una pàgina web o el Facebook de l'ateneu? Sí, està molt bé. Però, i si et

fixes en les pàgines web o el Facebook de la gent que comparteix interessos amb el teu ateneu i t'hi relaciones? Seguim partint de la base que o ho fas tu o això no es fa.

Vaja, proposes que abans de crear cerquem qui hi ha i el portem cap al nostre espai físic.

Exacte. La gent s'ho planteja: fins ara tenia un local, ara he de tenir un local, una web i una pàgina de Facebook. Deixa de pensar en tu i mira què fan els altres i com ho incorpores. Si és que ja ho vas fer en el seu moment amb el presencial. La majoria d'ateneus, a l'àmbit presencial, van recollir inquietuds i van donar un punt de trobada. Ara, a l'àmbit digital, s'ha d'anar amb la voluntat de recollir un conjunt d'inquietuds i donar l'espai de trobada, l'ajuda.

A més, també cal preguntar-se si aquestes xarxes socials tindran pervivència en el futur.

La majoria no, perquè és difícil resoldre objectius i ser útil. Si tu cerques a Facebook *Món casteller* hi ha milers de grups amb milers de persones. La colla de Castellans de Vilafranca pot tenir nou o deu mil seguidors, però el grup M'agraden els castells en té 1.500. Qui la vertebrava? Qui s'hi acostava amb la voluntat de veure què fem? Tens 1.500 persones i pot acabar en no res per no saber mantenir l'activitat. La gent es cansa i és aleshores quan la Colla de Vilafranca ha d'anar-hi i ajudar.

"Els grups virtuals sense vincles físics són dèbils.

Una associació sense espai virtual també, però menys"

La curiositat

Genís Roca (Girona, 1966) podria definir la seva carrera per una curiositat que pregona als quatre vents. Arqueòleg de formació, es va endinsar en el món de les noves tecnologies per vocació i ha acabat esdevenint un expert sobre com aprofitar les noves tecnologies per crear entorns col·laboratius. Reconegut ponent i divulgador, s'autodefineix com a telepredicador de les TIC. Una tasca que duu a terme des del despatx RocaSalvatella i també al bloc www.genisroca.com. Com a la seva carrera, pregona als qui volen escoltar-lo que perdin la por, apostin per ser curiosos i descobreixin el món de possibilitats que hi ha dins el seu ordinador.

Ara bé, quin ús fem de cada una de les eines que ens ofereix l'espai digital?

Ara el candidat a les eleccions té un Facebook i vol tenir 20.000 seguidors, els que siguin, mentre que siguin més que l'oponent, quan el fet important és segmentar. Per exemple, dins d'un ateneu pots trobar gent de l'esbart dansaire, de gegants, de castellers... Tots són a l'ateneu però són diferents, tenen converses diferents. L'àmbit digital et permet que parlin en el seu propi espai de discussió. Tu pots crear aquests espais o descobrir-los.

“La pregunta clau davant una web és: Cada quan vols que et visiti?”

Una web és diferent. La web és un espai que muntas i on esperes visites. Muntar un Facebook i esperar visites no és això. És un espai de conversa i per tenir-la l'he d'endreçar. Aquí parlarem d'això i allà, d'allò. La web és més un aparador on la interacció és molt petita.

I el famós Twitter?

També és una modalitat de conversa, però per a mi és més un canal d'informació que un canal de relacions. Twitter, no crec que sigui una xarxa social. És un espai on la gent publica coses i les mira qui vol. La suma de gent que les vol mirar és una xarxa social? No, perquè hi ha poca conversa.

Parlaves de la web com un espai on venen a veure't. Si tens una web i no l'actualitzes, et serveix d'alguna cosa?

Hi ha molts tipus de webs. Per a mi, la manera de discriminar quin tipus de web estic mirant és preguntar-me “Tu, cada quan vols que et visiti?”. És la pregunta del milió. Jo miro una web i penso, aquesta web vol que la visiti cada cop que vull fer un viatge, una altra vol que la visiti el mateix dia diverses vegades... La línia editorial de la pàgina marca la freqüència de visites que espera rebre. És un error que projectes humils es carreguin la pressió de pretendre tenir visites diàries o setmanals. Això implica una pressió en la generació de continguts excessiva. L'Ateneu de Mollerussa, a la web, ha de pretendre periodicitat de visites? Perquè aleshores cal que hi posis continguts cada dia. Pot ser senzillament una targeta de visita: Qui sóc? On estem? I en què et podem ajudar? Això té una freqüència d'actualització molt baixa.

Quant a les novetats tecnològiques, hem de sumar-nos als canvis el primer dia o ens hem d'esperar a veure si funcionen?

Davant d'una eina, tu has de pensar si et pot ajudar; el 80% de la resposta depèn de la teva actitud. Si tens ganes de pensar les coses, trobaràs moltes oportunitats. Quan va sortir el correu electrònic segur que hi va

haver gent que el va trobar inservible. Dit això, avui tenim multitud de propostes de les quals ha de sortir un destil·lat de quatre o cinc eines bàsiques. Ara bé, el més rellevant no és quina eina nova farà servir, sinó quina de les coses que feia puc fer de forma diferent. Per exemple, fins ara, les reunions de l'ateneu les fèiem a la seu a les set de la tarda. Ho puc fer d'una altra manera perquè a la gent cada cop li és més difícil venir? Si ens solucionen problemes, les eines agafen un altre color. Cal anar incorporant les eines, anar fent-les servir i veure com van canviant.

Per acabar, creus que en un futur veurem ateneus físics i digitals des d'una altra perspectiva?

Hi haurà ateneus físics que gràcies al digital ampliaran la seva capacitat amb el superpoder que dèiem abans, explicant la seva activitat, coordinació... Però també, els objectius que fins ara resolien els ateneus gràcies a la capa digital podran ser vistos de nou amb una altra ambició. Pot existir l'Ateneu Català a Argentina que reuneix gent d'Argentina amb relació amb Catalunya. Puc fer l'Ateneu de Fills de Girona repartits pel món, això no es podia fer fins ara. Trenquem les barreres de l'espai. Podia ser complicadíssim reunir fills de Girona que vivien fora, però ara és un fet raonable.

La metàfora

Que Genís Roca es dediqui a les noves tecnologies no vol dir que perdi aquell punt de proximitat tant d'agrair com és la metàfora i l'exemple. Completa les seves explicacions amb més d'un símil que aquesta entrevista no ha pogut recollir per manca d'espai. Però ens quedem amb la metàfora del poble: *"Si tu obres una tenda a un poble, hauràs de sortir al carrer i conèixer els veïns i la resta de comerciants si vols tenir clients"*. Ara toca obrir una paradeta a la localitat d'Internet.

